

УДК 336.71 (477)

Секція: Гроші, фінанси і кредит.

Сидоренко І.В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів

Чернігівський національний технологічний університет

м. Чернігів, Україна

КЛЮЧОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БАНКІВ УКРАЇНИ ЯК СИСТЕМИ

У сучасних соціально-економічних умовах слід приділяти особливу увагу розвитку фінансової сфери України та важливої її складової – банківської системи. Світова фінансова криза негативно вплинула на діяльність вітчизняної банківської системи, виявивши неспроможність багатьох банківських установ протистояти впливу зовнішніх і внутрішніх чинників. Для виправлення ситуації та підвищення ефективності діяльності комерційних банків необхідно постійно вдосконалювати систему управління банком та підтримувати належний рівень банківської безпеки, як важливого елемента банківського менеджменту.

Проблемам банківської безпеки присвячено чимало досліджень вітчизняних та зарубіжних вчених. Серед них наукові праці О. Барановського, В. Богомоллова, Т. Болгар, С. Григоріної, М. Зубка, О. Криклія, А. Єпіфанова, Г. Конаховича, Ю. Корнієнко, О. Користіна, С. Побережного, О. Хитріна, Н. Островської, С. Соколовського, В. Соловйова, З. Сороківської та інших. Науковцями приділено значну увагу теоретичним засадам банківської безпеки на макро- і мікрорівні. У працях висвітлено сутність та складові банківської безпеки, її місце у системі економічної і фінансової безпеки держави. Розглянуто основні види загроз та чинників, що негативно впливають на безпеку банківської діяльності. Підкреслено необхідність формування системи заходів для підвищення рівня фінансової та інформаційної безпеки банків у сучасних умовах.

Розглядаючи питання банківської безпеки варто дослідити існуючі підходи до визначення самого поняття, оскільки авторами багатьох наукових досліджень не досягнуто згоди з цього приводу. Так, Зубок М. [2] визначає безпеку банківської діяльності як стан стійкої життєдіяльності, за якого забезпечується реалізація основних інтересів і пріоритетних цілей банку, захист від зовнішніх і внутрішніх дестабілізуючих факторів незалежно від умов функціонування. Барановський О. [1] безпека банку трактує різнопланово: як захищеність інтересів власників, клієнтів, працівників і керівництва банку від зовнішніх і внутрішніх загроз; – як стан зовнішнього та внутрішнього середовища банку; як один з основних елементів банківського менеджменту; як організація заходів щодо запобігання можливим загрозам його діяльності.

Поняття «фінансова безпека банку» як і поняття «безпека банківської діяльності» не має єдиного трактування. Кожен автор, що проводить дослідження з цих питань дає своє визначення.

Наприклад, О. Хитрін визначає фінансову безпеку банку як динамічний стан, при якому банк [4]: юридично і технічно здатний виконувати та реально виконує властиві йому функції; забезпечує стійкий захист життєво важливих соціально-економічних інтересів громадян, господарюючих суб'єктів, суспільства та держави від негативного впливу внутрішніх і зовнішніх загроз; володіє потенціалом як для кількісного, так і для якісного зростання і має в своєму розпорядженні механізми для реалізації даного потенціалу.

А. Єпіфанов вважає, що «фінансова безпека банку як невід'ємною і важливою складовою частиною економічної безпеки банківської установи, оскільки успішно працюючий генерує достатній обсяг коштів для того, щоб бути застрахованим від зовнішніх і внутрішніх загроз» [3].

У цілому, систему фінансової безпеки банку можна представити у вигляді схеми (рис. 1).

Отже, розглянувши ряд наукових досліджень можна з упевненістю стверджувати, що питання банківської безпеки в сучасних умовах економічного розвитку як України, так і світу, є досить актуальними. Неefективна діяльність

у сфері захисту банківських установ прямо впливає як на результати діяльності самого банку, так і на стан клієнтів – суб’єктів господарювання і населення

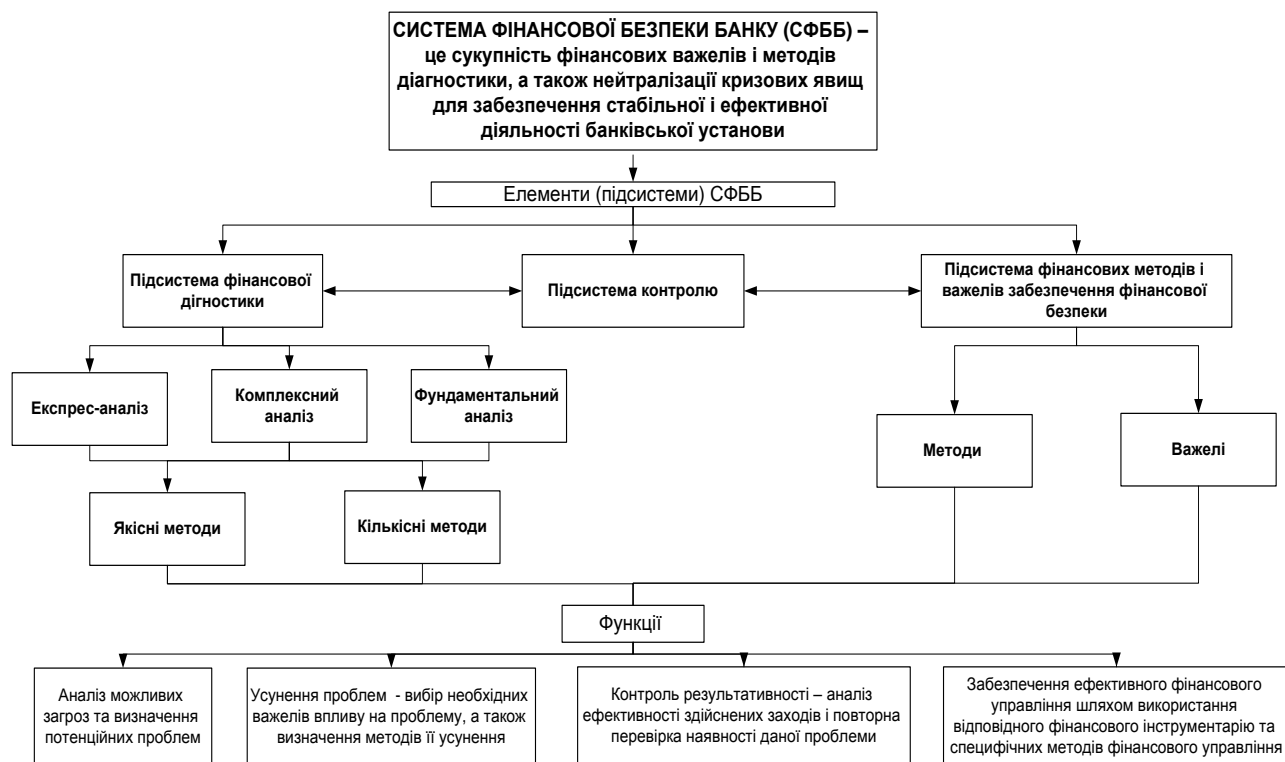

Рис. 1 Система фінансової безпеки банку*

* систематизовано автором на основі [3]

Це неприпустимо, оскільки нестабільні банки не в змозі створити надійну банківську систему, погіршення стану економічних суб’єктів призводить до погіршення загальноекономічної ситуації в країні.

Літератури:

1. Барановський О.І. Банківська безпека: проблема виміру / Барановський О. І. // Економічне прогнозування. – 2006. – №1. – С. 7-32.
2. Зубок М. І. Безпека банківської діяльності: навч. посібник / М. І. Зубок — К.: КНЕУ, 2002. – 190 с.
3. Фінансова безпека підприємств і банківських установ [Текст]: монографія / за заг. редакцією д-ра екон. наук, проф. А.О.Єпіфанова [А.О.Єпіфанов, О.Л.Пластун, В.С.Домбровський та ін.] – Суми: ДВНЗ “УАБС НБУ”, 2009. – 295 с.
4. Хитрін, О. І. Фінансова безпека комерційних банків / О.І. Хитрін // Фінанси України. – 2004. – № 11. – С. 118–124.